

OCHTENDBESPREKING op donderdag 1 juni 1961

Aanwezig: ~~H. BVD~~ - ~~PH. BVD~~ - ~~H. RA~~ - ~~H. B~~ - ~~H. C~~ - ~~H. D~~ - ~~KB/H~~ - ~~KB/N~~ - ~~H. K/CH~~
Afwezig : ~~H. AZ~~

H.D merkt naar aanleiding van de passage over de beveiliging Rechterlijke Macht op, dat hier niet gesproken moet worden van een zwakke stee, maar een gat, waarvan de consequentie weer is dat de gehele beveiliging van de Rechterlijke Macht waardeloos wordt. Voordat men verder zou moeten gaan met het werk van de commissie, zou eerst aan een Wetswijziging begonnen moeten worden.

Men zegt, dat pogingen in die richting nooit enig resultaat zullen hebben. PH.BVD vraagt zich af of het niet gezocht kan worden in een beperking van kennisneming van het dossier door de verdachte, zoals ook het geval is met psychologische en psychiatrische rapporten in het dossier. Dat dus van de doorbreking van het principe die al bestaat, gebruikt gemaakt wordt te onzen behoeve.

Hier brengt H.BVD tegenin, dat de advocaat het dan toch weer kan zien. Dan is er de mogelijkheid, dat het verkeer tussen verdachte en raadsman belemmerd wordt als het misbruikt dreigt te worden, aldus PH.BVD.

H.D vraagt zich af of men kan werken in analogie met de ontslagprocedure volgens het Ambtenarenverbod, waar staat dat er stukken zijn waar de ambtenaar geen inzage van mag krijgen.

H.KA zegt, dat het onbestaanbaar is, dat men de kans zou krijgen op deze procedure aan te knopen op strafrechtelijk gebied.

H.BVD zal de zaak weer opnemen.

PH.BVD vestigt de aandacht op een openbare forum-avond over Algerije, georganiseerd door een aantal studentenverenigingen. Hier heeft in het bijzonder Mr. CAMMELBEECK zich uitgesloofd om de B.V.D. in een kwaad daglicht te stellen. Volgens de heer Cammelbeeck kunnen Raptis en Santen zich beroepen op een gewetensconflict en zijn zij geoorloofd onwettige middelen te gebruiken in de strijd van de Algerijnen tegen de onderdrukkers.

Verder zegt de heer Cammelbeeck dat nog geen provocatie door de B.V.D. te bewijzen is en uit zich verder in termen waaruit blijkt dat hij als raadsman zal optreden. Het feit dat de B.V.D. er is, sluit volgens Cammelbeeck in, dat deze dienst op een "onzindelijke" manier werkt. De bestaande vertrouwenscommissie van de Tweede Kamer acht Mr.Cammelbeeck verder een paskwil, want deze commissie wordt niet op de hoogte gehouden van de faits et gestes van de B.V.D.

PH.BVD wijst op de z.i. ongeoorloofde vermenging van functies, waaraan Cammelbeeck zich schuldig maakt en H.BVD gelooft dat er zeker kans is dat Cammelbeeck hiervoor een berisping zal krijgen.

Het zou PH.BVD zeer aangenaam zijn als hij het zo ver zou krijgen, dat de president zich tevoren had kwaad gemaakt tegen Cammelbeeck, zodat hij het door Cammelbeeck aangekondigde vuur aan de schenen enigszins kan doven.

Na discussie wordt besloten dat PH.BVD een en ander onder de aandacht zal brengen van de P.G. Amsterdam en er mondeling Mr.Tenkink van in kennis zal stellen.

PH.BVD heeft een en ander reeds tendele ter kennis gebracht van Mr.

H.KA heeft gisteren een blad voor teenagers ter inzage gehad, genaamd OSCAR. Hierin staat een pagina vol belachelijkmakingen over de B.V.D. en H.KA ziet dit als een uitvloeisel van artikelen als in De Gelderlander

zijn geschreven.

H.KA wil dus de artikelenreeks stoppen.

H.C vertelt, dat hij heeft laten uitzoeken hoeveel meldingen er binnen komen naar aanleiding van het artikel in De Spiegel.

H.BVD heeft het verslag van de jaarvergadering van het V.W.O. voor zich en leest hier uit voor dat naar aanleiding van de zaak een studiec commissie in het leven is geroepen die zich zal bezig houden met na te gaan hoe de situatie bij de universiteiten, bij het onderwijs en de particuliere bedrijven ligt.

H.KA zegt, dat wij hiertegen niets kunnen doen.

H.D merkt op, dat wij jaren geleden het V.W.O. terzijde hebben geschoven als een vereniging waarover wij ons niet druk hoeven te maken.

H.C gelooft, dat op alle gebieden van de betha sfeer met deze instelling rekening gehouden zal moeten worden.

Verder wordt besloten de I.D. Utrecht die het verslag toezendt hier niet speciaal voor te prijzen, maar ook niet de I.D. er op attent te maken, dat dit een vereniging is die niet zo veel aandacht verdient. Dus in het midden laten.

1 juni 1961.

OCHTENDBESPREKING op vrijdag 2 juni 1961

Aanwezig: ~~H.BVD~~ - ~~PH.BVD~~ - ~~H.KA~~ - ~~H.AZ~~ - ~~H.B~~ - ~~H.C~~ - ~~H.D~~ - ~~KB/H~~ - ~~KB/N~~ -
H.K/CH

Afwezig : -----

Notulen gisteren:

PH.BVD verandert en verduidelijkt de tweede en derde alinea van de passage over de bevestiging Rechterlijke Macht als volgt:

Men zegt, dat pogingen in die richting nooit enig resultaat zullen hebben. PH.BVD vraagt zich af of het niet gezocht kan worden in een beperking van kennisneming van het dossier door de verdachte, zoals ook wel gepropageerd wordt t.a.v. psychologische en psychiatrische rapporten. Indien daar het principe doorbroken zou zijn, zouden wij daarbij kunnen aanknopen te onzen behoeve.

Hier brengt H.BVD tegenin, dat de advocaat het dan toch weer kan zien. Dan zouden, aldus PH.BVD, slechts bepaalde raadslieden moeten worden toegelaten, wat echter een discriminatie zou betekenen, die evenwel in de strafvordering niet geheel onbekend is t.a.v. het verkeer tussen raadsman en verdachte.

- H.B deelt mede -

H.B deelt mede, dat in Het Parool een artikel staat getiteld:
"Het W.V.V. wil beide EVC's te vriend houden".

Dit artikel pas aardig in ons straatje. H.B heeft de indruk, gezien de technische onvolkomenheden, dat het in overleg met is opgesteld.

H.KA heeft voor zich het zaterdag-piket-boekje van C. Dit door de afdeling C ingestelde zaterdagochtend-piket, hetgeen waargenomen wordt door een case-officer van C, blijkt een nuttig instituut voor het opvangen van telefoongesprekken, die door een bode onmogelijk afgedaan kunnen worden. Bijvoorbeeld de mededeling van over de komst van

H.KA vraagt of het niet eerlijker is, dat de caseofficers van de andere afdelingen mee-rouleren in dit piket.

Men acht het niet onwaarschijnlijk dat het aantal zaterdag-telefoontjes zal teruglopen wanneer de diverse instanties gewend zijn aan onze vrije zaterdag. Voorlopig zal men het één maand aanzien. Blijft er behoefte bestaan aan dit piket, dan is het natuurlijk billijk de andere afdelingen in te schakelen. H.AZ verzoekt opgave aan zijn afdeling van het piketrooster, opdat de naam van de dienstdoende ambtenaar ook bij AZ bekend zal zijn.

H.BVD deelt mede, dat de heer enige tijd geleden na 18.00 uur de dienst heeft gebeld via het telefoonboeknummer. Hij had geen gehoor gekregen.

Volgt een gesprek over de noodzaak dat dit nummer te allen tijde bereikbaar moet zijn.

H.BVD geeft opdracht dit te regelen.

H.KA heeft met gesproken over de publicaties over de B.V.D. kent het tijdschrift "Oscar" niet. Bij de Spiegel heeft men een artikelenreeks klaar, die KO gezien heeft, waarin over diverse buitenlandse diensten wordt gesproken. In het vijfde nog te publiceren artikel zal de B.V.D. weer ter sprake komen.

2 juni 1961.

4

OCHTENDBESPREKING op maandag 5 juni 1961

Aanwezig: ~~H.KA~~ - ~~H.AZ~~ - ~~H.B~~ - ~~H.C~~ - ~~H.D~~ - ~~KB/G~~ - ~~KB/N2~~ - ~~H.K/CH~~
Afwezig : ~~H.BVD~~ - ~~PH.BVD~~

H.W.S.S.
H.B ziet, dat De Waarheid gereageerd heeft op het artikel in Het Parool over de oude E.V.C. in Wenen met het commentaar dat dit niet de ~~E.V.C.~~ was, maar een particulier initiatief van mensen die hoofdzakelijk waren aangesloten bij het I.V.V.V.
KB/N2 merkt op, dat als de E.V.C.-delegatie naar Moskou door gaat, De Waarheid wel met een sterker verhaal zal moeten komen.

H.AZ heeft laten nagaan hoe het zit met telefoongesprekken, die over de open lijn binnenkomen.
Na 6 uur kan niet meer over de open lijn worden opgebeld. Het argument dat waarschijnlijk destijds hierbij de doorslag gaf was, dat het ongewenst was de beveiligingsbeambten rechtstreeks met het publiek in contact te brengen. De zeeft die via de opvangdienst overdag op deze lijn wordt gezet, valt namelijk na 6 uur weg.
Nagekeken zal worden via de BVA die de stukken heeft, of een verandering mogelijk is, aldus H.AZ.

Men is het er over eens, dat het

- a) niet gewenst is dat de bodes dergelijke gesprekken opvangen;
- b) dat in beschouwing moet worden genomen of er een soort gramfoonplaat kan worden afgedraaid, waarbij de opbeller wordt uitgenodigd zijn verhaal te vertellen en hem wordt toegezegd dat het in behandeling zal worden genomen. De beveiligingsbeambten zouden dan wel na het arriveren van een dergelijke boodschap, direct te bevoegder plaatse kunnen opbellen.

H.KA zal KRC om advies vragen.

In hoeverre het instellen van een officier van dienst noodzakelijk is, weten wij niet, omdat wij nooit zijn nagegaan hoeveel gesprekken er binnen zijn gekomen.

KB/G vraagt zich af of KRC zijn requirement ook in beschouwing zou kunnen nemen, namelijk dat agenten die 's avonds willen opbellen via een BVD-nummer automatisch met een volgens een piket systeem thuis blijvend KB-ambtenaar, verbonden worden. Dit is echter wel een zeer ingewikkelde operatie en H.KA gelooft, dat hij maar even zal uitstellen met KRC hier naar te vragen.

Naar aanleiding van de notulen van vrijdag zegt H.KA, dat H.BVD geen brief meer aan heeft geschreven, maar hem heeft opgebeld, gezegd dat hij op het punt stond te vertrekken en verklaard na zijn terugkeer spoedig op de zaak terug te zullen komen.

Op vraag H.B zegt H.KA, dat H.BVD 19 juni terug zal zijn.

5 juni 1961.

OCHTENDBESPREKING op dinsdag 6 juni 1961

Aanwezig: ~~H.KA~~ - ~~H.AZ~~ - ~~H.B~~ - ~~H.C~~ - ~~PH.D~~ - ~~KB/G~~ - ~~KB/N2~~ - ~~H.K/CH~~

Afwezig : ~~H.BVD~~ - ~~PH.BVD~~

Naar aanleiding van de KB/N dagstaat over de vergadering van de Metaal '58 wordt afgesproken, dat men scherp attent zal blijven en KB/N2 zal maatregelen nemen dat hij eventuele mededelingen direct telefonisch doorkrijgt.

KB/G komt terug op de circulaire aan de hoofdamttenaren naar aanleiding van de functie van . Bij KB/R waren er vragen opgekomen, 1) wat voor garanties kan de Dienst geven als men bij NATO na enige jaren plaats moet maken voor iemand van een andere nationaliteit, t.a.v. de mogelijkheid dat de betreffende ambtenaar weer in dienst kan treden, 2) hoe is de verlofregeling en 3) is het salaris belastingvrij?
H.AZ deelt mede, dat over deze zaak contact is geweest tussen H.D en Mr.W. baron en afgesproken wordt dat PH.D bij zal informeren wie degene is tot wie men zich om nadere informatie moet wenden. PH.D zal dit dan aan H.AZ mededelen.

H.C deelt voor de goede orde mede, dat de piket zaterdag één onbelangrijk telefonisch gesprek heeft opgeleverd. Hoewel het dus blijkt, dat de mogelijkheden uiteen lopen, gelooft H.C niettemin dat wij voor C-doeleinden een opvangdienst moeten instellen om het zeer lange weekend te overbruggen.

H.B deelt mede, dat het zojuist gekozen Partijbestuur bij het kiezen van het Dagelijks Bestuur _____ en _____ uit dit bestuur heeft verwijderd. Het is nog niet bekend wie er voor in de plaats komen.

H.KA ziet in De Telegraaf, dat na een procedure van 10 jaar het Opperste Gerechtshof van de Verenigde Staten nu heeft vastgesteld, dat de communistische partij gedwongen kan worden zich als "werktuig van de Sowjet Unie" aan te melden. Op grond daarvan kunnen de Amerikaanse communisten genoodzaakt worden hun ledenlijst en hun boeken open te leggen. Hun publicaties kunnen als Russische propaganda worden veroordeeld.

6 juni 1961.

x

OCHTENDBESPREEKING op woensdag 7 juni 1961

Aanwezig: PH.BVD - H.KA - H.AZ - H.B - H.C - PH.D - KB/G - KB/N - H.K/GH
Afwezig : H.BVD

KB/G kreeg gisteren van DOB/H de vraag of hem bekend was dat een Majoor van de Landmacht met een ambtenaar van de B.V.D. contact had opgenomen. Het zou betreffen een geheim vrijgeleide voor in tijd van oorlog, dat door de Stafchefs Land- en Luchtmacht reeds zou zijn getekend, maar waar de Chef Marine Staf kennelijk eerst het zijne van moest hebben. Marine had van de Landmacht gehoord, dat het goed zat, want Majoor had contact opgenomen met de B.V.D. De heer van Marid III kwam hier nu bevestiging van vragen.

Men neemt aan, dat de zaak verkeerd begrepen heeft en H.KA gelooft niet, dat wij hier iets aan hoeven te doen.

PH.D kondigt een circulaire aan, dat de Marinestaf inclusief MARID in de periode van 12 t/m 18 juni gaat verhuizen naar de Koningin Marialaan 17, telefoon 81.42.61. Gevraagd wordt in bovengenoemde periode geen brieven aan de Marid te sturen. De verhuizing zelf vindt op 14, 15 en 16 juni plaats. De Duitsers krijgen dus hun ambassade terug, zoals in het laatste verdrag is overeengekomen.

PH.D heeft op verzoek van H.KA gisteren de heer opgebeld over de sollicitatie bij het Security bureau, die nogal terughoudend deed. Wij hebben nu H.D in Parijs te pakken gekregen, op wie Mr. verschillende vragen heeft afgevuurd, waarover H.D niet erg gesticht was, omdat zij hier en daar details betroffen. PH.D neemt niettemin aan, dat H.D met de antwoorden terug zal komen.

KB/N zal morgen verslag uitbrengen over het bezoek van PH.BVD en hemzelf aan Parijs.

6 juni 1961.

4

OCHTENDBESPREKING op donderdag 8 juni 1961

Aanwezig: ~~PH.BVD~~ - ~~H.KA~~ - ~~H.AZ~~ - ~~H.B~~ - ~~H.C~~ - ~~PH.D~~ - ~~KB/G~~ - ~~KB/N~~ - ~~H.K/CH~~
Afwezig : ~~H.BVD~~

PH.BVD vraagt H.C of hij morgen over de zaak wil spreken.

H.B heeft van H.KA een "last minute" vraag van Binnenlandse Zaken doorgerekregen, namelijk om een oordeel te geven over de wijziging van de wet tot vereniging en vergadering van 1855. De Regering staat op het punt aan de druk toe te geven en de wet aan te passen, zodat de vakverenigingen niet meer de Koninklijke Bewilliging op de statuten kan worden onthouden en zij dus rechtspersoonlijkheid krijgen. Tot nog toe heeft de EVC dit niet gehad, met als gevolg o.a. dat zij geen partij kan zijn bij collectieve arbeidsovereenkomsten. Het betreffende verdrag is al in 1949 getekend, op 8 december 1949 is de goedkeuringswet gevolgd en nu moet de wet hieraan worden aangepast. De dialoog in Genève is al begonnen, morgen komt de Ministerraad bijeen en nu wordt ons gevraagd wat wij er van vinden.

H.B heeft een antwoord klaar gemaakt, waarin staat dat de oude E.V.C. toch niet meer tot iets komt en dat de E.V.C.'58 in staat van ontbinding is en het derhalve niet waarschijnlijk is dat Koninklijke Bewilliging wordt aangevraagd. Dat in het verleden toen het de E.V.C. nog naar den vleze ging, het geenszins uitgesloten zou zijn geweest, dat zij er voordeel van zouden hebben getrokken.

Men is het er over eens, dat er eigenlijk niet over gepraat hoeft te worden, waar het alleen maar aanpassen van de tekst van de wet aan het verdrag is.

H.B heeft enige tijd geleden bestudeerd of wij argumenten kunnen vinden om de zaak te keren, maar geconstateerd dat die er niet zijn.

H.B deelt verder mede, dat de heer van Overheidspersoneelszaken in zijn commentaar opmerkt, dat wij middels het A.R.A.R. de communisten altijd nog tegen kunnen houden.

H.B vindt het maar een zeer gedeeltelijke persoonlijke voldoening te constateren dat hij in 1949 een en ander ook al naar voren heeft gebracht en dat niemand het toen wilde geloven.

PH.BVD merkt op, dat er een nieuwe vakvereniging kan komen en dat eventuele narigheden die er kunnen komen, dus niet te voorzien zijn.

H.B noemt nog als uiterste middel, terugvallen op de Openbare Orde, zoals na de mouterij op de Zeven Provinciën is gebeurd, toen een bepaalde vakbond is verboden.

PH.BVD brengt de C.B.B.A. (Commissie Bijstand Beveiliging Aangelegenheden) ter sprake ter bespreking van het advies van .
PH.BVD zal dit verslag laten vermenigvuldigen en aan de belanghebbenden laten toezenden, t.w.: H.KA, H.AZ, H.B, H.D en de belanghebbende vertegenwoordigers. Maandag 12 juni om 14.00 uur zal dan de vergadering plaatsvinden.

PH.BVD snijdt het op 6 juni ter sprake gebrachte punt aan van de mogelijkheden tot garantie die de dienst kan bieden aan de functionaris die solliciteert naar de plaats van in het Security bureau. Dit is een zaak van Binnenlandse Zaken, van welk departement n.a.v. een advies van de dienstleiding een beslissing zal moeten worden uitgelokt hoe dit geregeld kan worden. PH.BVD is van mening, dat er een oplossing ad hoc voor de betrokken persoon gezocht moet worden. Intern is het zo, dat er een aantal kandidaten is en de dienstleiding uitmaakt welke kandidaten zij bereid is te steunen. De dienst moet namelijk helemaal achter de man staan, die hij bereid is te leveren.

De kwestie van een garantie zou dus opgenomen moeten worden, nadat zich een aantal gegadigden had gemeld.

8 juni 1961.

OGHTENDBESPREKING op vrijdag 9 juni 1961

Aanwezig: PH./BVD - H.KA - H.AZ - H.B - H.C - PH.D - KB/G - KB/N - H.K/CH
Afwezig : H.BVD

Naar aanleiding van de KB/G dagstaat, spreekt men zijn verwondering uit over de uiteenlopende zaken die in de questionnaire verenigd zijn.

Ten aanzien van punt 8 zegt H.B, dat inderdaad precies ^{twice} ~~een~~ jaar geleden in Vrij Nederland de oprichting van de Nederlandse Volksbeweging werd aangekondigd, een groepering die noch links noch rechts stond. Daarna is er nooit meer iets van gehoord.

Ten aanzien van punt 2 zegt H.C, dat de journalist uit Groningen deze opdracht ook eerder had

KB/G signaleert voor de eerste maal aanwijzingen die op inlichtingenactiviteiten van de Tsjechen kunnen wijzen.

H.B ziet in De Volkskrant een uit Engelse bron afkomstig bericht, waarin de Albanezen de Russen ervan beschuldigen hen te willen uithongeren. Hetgeen over mevrouw BELISJOVA wordt medegedeeld, klopt volkomen

De
Russische maarschalk Gretsjko dreigt Albanië uit het militaire pact te stoten en Russische duikboten zouden uit Albanië vertrokken en het Kanaal op weg naar de Oostzee zijn gepasseerd.

H.KA en H.AZ verlaten de vergadering.

H.B ziet, dat De Waarheid meldt, dat de Canadese graanverscheppingen naar China nu door Canadese firma's worden uitgevoerd, nadat de regering van de Verenigde Staten dit aan Amerikaanse firma's heeft verboden.

9 juni 1961.

OGHTENDBESPREEKING op zaterdag 10 juni 1961

Aanwezig: ~~PH.BVD~~ - ~~H.KA~~ - ~~H.AZ~~ - ~~H.B~~ - ~~H.C~~ - ~~H.D~~ - ~~KB/G~~ - ~~KB/N~~ - ~~H.K/CH~~
Afwezig : ~~H.BVD~~

KB/N vestigt de aandacht op een door de C.P.N. uitgegeven extra nummer van een bedrijfscourant voor het Spoorwegpersoneel.

KB/G heeft in de courant gelezen dat K.P. v.d.Mandele benoemd is tot ere-voorzitter van het Instituut Nederland - USSR in Rotterdam.
PH.BVD vertelt, dat Admiraal Kist, hierdoor verontrust, een rondvraag op het CVIN had geplaatst. H.K/CH heeft toen op zijn vraag van BAB te horen gekregen, dat v.d. Mandele reeds voorzitter was en nu wegens zijn leeftijd tot ere-voorzitter is benoemd. Er is dus niets bijzonders aan de hand.
Majoor van Luchtmacht kwam gisteren op het CVIN met namen van mensen, die bij het instituut betrokken zijn en die volgens hem verkeerd waren.

H.B vestigt er de aandacht op, dat het instituut, voor zover hij weet, geen pro-communistische zaak is, althans De Groot beschouwt het als een anti-communistische samenzwering.

KB/G en H.C vinden niettemin de activiteiten van mevrouw en
zeer verdacht

H.B vertelt, dat in de courant heeft gestaan dat de door Rosalie KUNTZE overgelegde stukken ook Nederlandse en Noorse Marine geheimen zou hebben bevat.

Op vraag van H.KA over de vacature bij het Security bureau, zegt H.D, dat hij de indruk heeft gekregen dat de kaarten nog niet verdeeld zijn. Het Security Committee heeft de zaak besproken en een zekere continuïteit bepleit, zodat niet de eerste, tweede en derde man tegelijkertijd weggaan. Er is sprake van, dat hoofd van het bureau zal worden, hetgeen een achteruitgang zou zijn. Ten aanzien van de functionaris die op de tweede plaats zou komen te zitten, legt H.D er de nadruk op, dat deze het Frans behoorlijk zal moeten beheersen, omdat de Amerikanen hier altijd zwak in zijn. Op de vragen die aan H.D zijn gesteld over de telefoon, heeft hij de antwoorden meegebracht

H.KA heeft voor zich a) een artikel in De Spiegel over de Zweedse spionagezaak ANDERSON en b) een geheim gerubriceerd door CRES opgesteld stuk over deze zaak van 1955. en hebben de journalist van De Spiegel ontvangen en hem dit stuk ter lezing gegeven.

H.KA heeft om een rapport gevraagd over deze zaak.

In de discussie komen de volgende punten naar voren:

- a) het is de vraag of de B.V.D. behoefte heeft aan bewerking van de publieke opinie via een aantal rechtse bladen ;
- b) H.KO stelt nu en dan zijn pergrrelaties ter beschikking voor het plaatsen van artikelen voor B. Evenwel is B dan altijd tot in de finesses op de hoogte van het bericht dat gaat verschijnen;
- c) H.KO moet in ruil voor de sub b) genoemde hulp, de pers nu en dan wat leveren;
- d) dit moet dan evenwel op dezelfde manier als sub b) zò gebeuren, dat wij weten wat er in de courant komt;
- e) H.C heeft nu van CRES gehoord, dat in een volgend artikel de SMIRNOV-zaak ter sprake zal komen. Publicatie hiervan zal in overleg met C en KB/G moeten gebeuren;
- f) de Dienstleiding dient tevoren door KO te worden ingelicht ^{over} van de planning van KO op dit gebied.

10 juni 1961.

12 juni 1961

Geen onderwerpen ter sprake gekomen

T

OCHTENDBESPREEKING op dinsdag 13 juni 1961

Aanwezig: PH.BVD - H.KA - H.B - H.C - H.D - KB/G - KB/N - H.K/CH
Afwezig : H.BVD - H.AZ

KB/N merkt nog bij zijn dagstaat op, dat van tevoren vaststond dat de
candidatenbesprekingscommissie een wasse neus was.
In weerwil van alle geheimzinnigheid is er dan ook niets gebeurd. Het enige
interessante is, dat het adres voor ons volkomen onbekend
was.

PH.BVD heeft een van H.D ontvangen notitie over de dienstvoorwaarden van
de positie bij het Security bureau en deelt deze uit
aan H.B, H.C en KB/G, terwijl H.KA van het origineel fotocopieën kan laten
maken.

PH.BVD vertelt een en ander over het onderhoud dat H.KA en hij gisteren met
H.KO hebben gehad over a) de kwestie spionage-zaak ANDERSON
en b) het artikel in De Gelderlander

H.KO heeft gezegd dat er niets in de publicatie is gekomen dat nog onder
enige rubricering kan worden gerekend. De betreffende journalist had van
andere zijden reeds knipsels uit Zweedse bladen en andere stukken ontvangen.
Dat het stuk als zodanig ter inzage was gegeven, gaf H.KO toe onjuist te
zijn geweest.

Wat betreft het stuk in De Gelderlander, zei H.KO, dat dit het risico is dat
men altijd loopt, namelijk dat er een onwelwillend artikel uit de bus komt.
H.KO had nog verteld, dat hij op vragen, bijvoorbeeld uit de kring van stu-
denten, waarvoor hij wel eens spreekt, over de technische middelen, altijd
een categorisch ontkennend antwoord geeft.

Men gelooft, dat dit niet de juiste lijn is, omdat de vrager op die manier het "kluitje in het riet" aanvoelt en H.B gelooft, dat volstaan kan worden met te zeggen dat dit een niet toegelaten vraag is.

De aanwezigen geloven niet, dat met het geven van interviews over de dienst zelf, het door H.KO gestelde doel wordt bereikt, namelijk de publieke opinie zachter te stemmen t.a.v. de z.g. onjuiste manier van werken van de B.V.D. Meer succesvol om het bestaan van de B.V.D. te rechtvaardigen lijkt dan ook het verstrekken van gegevens, zoals vroeger wel door de dienstleiding is gebeurd, over de tegenstander. Bijvoorbeeld grafieken met vermelding van sterkte van de Russische ambassade vergeleken met de Nederlandse ambassade in Moskou etc.

PH.BVD gelooft, dat de hele kwestie van de persverbinding en de voorlichting nog eens in beschouwing genomen moet worden, want zoals het gegaan is, is niet erg bevredigend.

H.KA wacht nog het rapport van KO 5 over het sub a) genoemde geval.

Morgen om 10.00 uur zal een bespreking plaatsvinden over het doorgeefbeleid van P.S.P.-gegevens. Aanwezig zullen zijn: PH.BVD, H.KA, H.D, PH.D, H.B en PH.B.

13 juni 1961.

OCHTENDBESPREKING op woensdag 14 juni 1961

Aanwezig: ~~PH.BVD~~ - ~~H.KA~~ - ~~H.AZ~~ - ~~H.B~~ - ~~H.C~~ - ~~H.D~~ - ~~KB/G~~ - ~~KB/N~~ - ~~H.K/CH~~
Afwezig : ~~H.BVD~~

PH.BVD zal voor H.BVD het stuk bewaren dat H.C heeft toegestuurd over de zaak ten behoeve van de Kamercommissie .

KB/G vraagt of er nog een artikel over de SMIRNOV-zaak komt

. Zo ja, dan zou hij ^{daar} graag iets in willen laten opnemen dat voor de operatie van belang kan zijn. KB/G zal met PH.BVD overleg plegen en het dan met H.KO opnemen.

De hernieuwde discussie over de voorlichting over de B.V.D., zoals deze door H.KO wordt gedaan, resulteert in een opmerking van H.B, dat als het op grond van een beslissing van de Dienstleiding, de taak van H.KO is het Nederlandse volk voor te lichten over wat de B.V.D. doet, het H.KO niet kwalijk te nemen is, dat hij de pers inschakelt. Tot geen der aanwezigen was echter ooit doorgedrongen dat voorlichting in bovengenoemde zin tot de taak van H.KO behoort.

H.KA brengt de 3-ledige taak van KO naar voren, t.w.: instructie, voorlichting en public relations.

PH.BVD houdt rekening met de mogelijkheid dat H.KO zijn opdracht te vrij interpreteert en herhaalt wat hij gisteren heeft gezegd, namelijk dat de gehele kwestie nog eens op de helling moet.

H.C vestigt de aandacht op de persberichten over de bevindingen van de commissie, die de security van het Portland Naval Establishment moet onderzoeken. Het blijkt, dat reeds in 1954 en daarna tweemaal in 1956 de aandacht is gevestigd op de security risk die Houghton opleverde. In 1954 kwam hij als dronken lor uit Warschau terug en placht toen reeds geheime stukken mee naar huis te nemen, hetgeen door zijn chef is gerapporteerd. Conclusie van de commissie is dan ook, dat de schuld volledig ligt bij de instantie die voor de uitvoering van de security verantwoordelijk was. Er bestond een goed beveiligingssysteem, maar hier is ten enenmale niet de hand aan gehouden. M.I. 5 gaat dus vrijuit.

PH.BVD en H.C brengen het onlangs gesloten verdrag van Wenen ter sprake, waarin de diplomatieke immuniteit en voorrechten zijn geregeld. Wij waren bevreesd, dat daardoor de zône die voor de Russische diplomaten is ingesteld in gevaar zou komen. De Russen hebben nu reeds in een nota gesteld, dat zij het continueren van de zône-regeling een schending van het verdrag vinden. Buitenlandse Zaken heeft de boot afgehouden en de Belgen en Luxemburgers zouden hetzelfde doen.

H.C heeft gisteren nu voorgesteld dit onderwerp in het Special Committee

- te brengen -

te brengen, omdat het een kwestie is die iedereen regardeert. Als zij op dat niveau zou worden aangekaart en in gezamenlijke actie van alle landen zou resulteren, staat het Westen sterker tegenover de Russen, dan dat in ieder land de veiligheidsdienst het moet afleggen tegen het Ministerie van Buitenlandse Zaken.

H.KA is gisteren bij de heer _____ geweest, die zich met dit plan kon verenigen, maar vroeg of wij tevoren overleg zouden willen plegen met Mr. _____, zijn juridische adviseur en chef van de delegatie op het congres te Wenen, om te vernemen of dit het beleid van Buitenlandse Zaken zou doorkruisen. De heer _____ zou het verder op prijs stellen wanneer de zaak van het Special Committee verder zou komen naar de commissie van politieke adviseurs van de NATO. Overleg met Belgen en Luxemburgers op vakniveau zal moeten plaatsvinden en getracht moet worden tevoren support van Engelsen en Amerikanen te krijgen.

H.C licht verder toe, dat de zaak op Buitenlandse Zaken enerzijds de competentie van Mr. _____ is, anderzijds van de heer _____, die zich op het standpunt stelt dat "Buitenlandse Zaken zal zien wat zij kan doen en zoveel mogelijk met de belangen van de B.V.D. rekening zal houden".

H.C merkt hierbij op, dat niet alleen onze belangen, maar ook die van Buitenlandse Zaken zelf en van de militairen in het spel zijn.

In het verdrag van Wenen heeft men de reciprociteitsbasis enigszins laten varen en is de zaak meer algemeen gesteld in plaats van bilateraal - een en ander koren op de molen van de Russen, die nu zeggen dat in hun land zelfs de Russen geen bewegingsvrijheid hebben, dus waarom zouden de buitenlanders het wel krijgen?

H.B brengt ter sprake het persbericht, dat door een anoniem documenten van de Amerikaanse geheime dienst ter beschikking zijn gesteld van de Daily Herald. Hieruit zouden spionageactiviteiten van de Verenigde Staten gericht tegen Engeland en andere bondgenoten blijken. Men houdt er rekening mee, dat dit een door de Russen geïnstigeerde operatie is om onenigheid te zaaien tussen de bondgenoten

Verder vermeldt H.B in het kort de beperkende maatregelen die Noorwegen t.a.v. de vissersschepen langs de Noorse kust heeft aangekondigd. Deze maatregelen zullen met ingang van het winterseizoen van kracht worden, daar de lange nachten de controle op de aanzienlijke hoeveelheid Oost-Europese vissersschepen binnen de enorme territoriale wateren van Noorwegen bemoeilijken.

H.B heeft in de courant gelezen, dat de deelnemers aan de niet-communistische vredesmars naar Moskou uit Engeland komende, door de Franse autoriteiten niet zijn toegelaten.

H.B ziet, dat De Waarheid een verklaring van het D.B. van de C.P.N. afdrukt, gericht tegen de V.A.R. in verband met de Libanese communisten-leider, die aan mishandeling in een Egyptische gevangenis is bezweken. Dit is een onderdeel van de actie van de communistische wereld tegen Nasser.

H.KA hoorde gisteren verluiden dat Mr. van Justitie aankondigde dat a.s. vrijdag in de Ministerraad een geheel nieuwe afspraak t.a.v. culturele betrekkingen met communistische landen zal worden behandeld. H.KA, die van niets wist, heeft juffrouw , die evenmin was ingelicht, er achterheen gestuurd en heeft nu vanmorgen een brief van Minister Cals aan Minister Toxopeüs dd. 1 juni 1961 met bijlage ontvangen. O.K. en W. - met medewerking van Buitenlandse Zaken - geeft een inleiding, die door de Ministers Cals en Luns is ondertekend.

In de nota wordt voorgesteld, dat het gewenst is dat de culturele betrekkingen met IJ.G.-landen onder behoorlijke contrôle van de Overheid komen te staan wegens het gevaar van communistische infiltratie.

Op grond hiervan legt de Minister de volgende voorstellen voor:

- 1) actief beleid ^{ten aanzien van de} tegen de bedreiging communistische landen;
- 2) Afspraken zullen worden gemaakt met de betrokken regeringen; geen verdragen, maar in de vorm van programma's van niet te lange duur, zodat tussentijdse opzegging altijd mogelijk is;
- 3) bij het vaststellen van de programma's zal worden gestreefd naar zo groot mogelijke reciprociteit;
- 4) niet alleen directe overheids-, maar ook door de overheid gesubsidieerde instellingen zullen hierbij betrokken moeten worden.

Het beleid zal worden voorbereid door de

Directeur van de Kunsten en voor de buitenlandse culturele betrekkingen

Chef Afd. Buitenlandse Betrekkingen O.K. en W.

Dir. Voorlichting Buitenland voor Buitenlandse Zaken

Dir. Rijks Voorlichtings Dienst

een functionaris van het Min. van Financiën.

H.KA gelooft niet, dat wij naar deze commissie moeten dringen, wij zullen wel echter moeten aanhaken aan het visumbeleid. Buitenlandse Zaken blijft hiervoor verantwoordelijk in overleg met Justitie, die voor het toelatingsbeleid verantwoordelijk is. Ten aanzien van het visumbeleid wil Buitenlandse Zaken dan ook tevoren advies van een interdepartementale commissie inwinnen. Wij zouden dus een driemanschap Buitenlandse Zaken, Justitie, BVD moeten vormen.

H.KA heeft een gesprek met de heer ^{aanvraagd} en zal zeggen dat van ons niet verwacht kan worden dat wij er tussen nu en vrijdag iets aan kunnen doen. H.KA zal zeggen, dat hij pijnlijk is getroffen door deze manier van behandelen. Justitie is ook zeer verontwaardigd en de zaak zal vrijdag niet in de Ministerraad kunnen komen.

H.B merkt op, dat alle betrokkenen geweten hebben dat wij niet alleen geïnteresseerd zijn, maar enige jaren geleden

zelf de zaak op zeer positieve manier hebben aangeboden, want met al deze heren hebben wij gesproken. Nu hebben zij een stuk gemaakt, zorgvuldig om ons heen gemanceuvreerd en als H.KA niet toevallig een en ander te horen had gekregen en om het stuk had gevraagd, hadden wij het nooit gezien.

H.B vindt dit symptomatisch voor de taxatie die die kringen voor onze dienst hebben, namelijk minder dan nul. Het is wel duidelijk, dat er in geslaagd is deze zaak helemaal aan zich te trekken, aldus H.B.

H.KA is het volledig met H.B eens en heeft gisteren dan ook tegen

gezegd, dat door deze manier van werken wij in een vervelende positie worden gedrongen, namelijk van weer eens de instantie te moeten zijn die de negatieve houding moet aannemen.

PH.BVD wil het stuk laten vermenigvuldigen en aan B en C toesturen.

14 juni 1961.

OCHTENDBESPREKING op donderdag 15 juni 1961

Aanwezig: PH. ~~BVD~~ - H. ~~KA~~ - H. ~~AZ~~ - H. ~~B~~ - H. ~~C~~ - H. ~~D~~ - KB/~~G~~ - KB/~~N~~ - H. ~~K/CH~~
Afwezig: H. ~~BVD~~

Notulen gisteren:

H.D en anderen menen zich te herinneren, dat het voorstel van de Ministers Luns en Cals t.a.v. het opzetten van culturele betrekkingen met IJzeren Gordijn-landen sub 2 alleen vermeldt: "actief beleid t.a.v. de communistische landen" en dat er geen sprake was van bedreiging door deze landen.

H.KA heeft van juffrouw gehoord, dat de paraaf van Dr. op bovengenoemd stuk stond, maar de inhoud is kennelijk niet tot hem doorgedrongen. Dr. begreep direct, dat dit een zaak was die tevoren door ons behandeld moest worden. H.KA heeft het stuk bij Dr. achtergelaten dat wij binnenkort ter behandeling zullen ontvangen.

H.C deelt voor de statistiek mede, dat de eerste PH.BVD, Mr. uit Wassenaar, burgemeester van Veenendaal is geworden. Hij zal zeker gevoel hebben voor de I.D. aldaar en met zijn sympathie aan onze kant staan.

H.B ziet in de courant, dat de journalist Rodermond in de Congo in de gevangenis zit. Hij is gegrepen op een persconferentie van het Gizenga bewind.

H.B ziet in de courant, dat de Amerikaanse regering de kernproeven zal gaan hervatten en voorziet als gevolg hiervan een enorme agitatie door communistische partijen en mantelorganisaties.

PH.BVD heeft gisteren een vrij nutteloos gesprek gevoerd met de P.G. Amsterdam. Mr. stond zo ver van de materie af, dat PH.BVD niet het idee heeft dat zijn komst ook maar enig nut gehad heeft. Wel raadde Mr. PH.BVD aan om met de President van de Rechtbank te gaan praten, teneinde hem voor te lichten hoe hij op de zitting moest optreden. PH.BVD heeft hierop gereageerd met te zeggen dat dit niet van hem moet uitgaan, maar dat hij dit alleen kan doen als de President te kennen geeft er bijzonder prijs op te stellen. Het is ongewenst te laten merken dat de B.V.D. er belang bij zou hebben - een ander ding zou zijn als de P.G. zelf de President er over zou benaderen. PH.BVD gelooft, dat de Officier van Justitie het maar moet doorgeven, per slot is hij degene die er veel aan kan doen, dat de President op de zitting niet uit de hand loopt. Mr. was t.o.v. dit laatste wel gerust en gelooft ook wel dat de President t.a.v. CAMMELBEECK wrevelig zou zijn. Het politieke gedeelte zal zo veel mogelijk door de President worden gecoupeerd. Het is nog niet bekend, of Cammelbeeck de verdediging op zich zal nemen.

PH.BVD heeft tenslotte Mr. in overweging gegeven de vermenging van Kamerlid en raadsman, waaraan Cammelbeeck zich schuldig maakt ter kennis van de Minister van Justitie te brengen.

H.KA heeft een nota die op het punt staat uit te gaan, waarin over diverse piketten mededeling wordt gedaan.

Naar aanleiding van hetgeen reeds eerder ter sprake kwam over de gesprekken die over de open lijn binnenkomen heeft H.KA nu overleg gepleegd met KRC en BVA.

Een apart toestel op de tafel van de bodes van Post I en een eenvoudige instructie voor de bodes hoe de gesprekken moeten worden opgevangen, zouden een oplossing kunnen zijn voor de telefoongesprekken, die na diensttijd over deze lijn binnenkomen.

Op vraag van PH.BVD of de vergadering het wenselijk acht dat de open telefoonlijn ook 's avonds bediend wordt, beantwoordt men bevestigend.

De instructie zou moeten zijn: 1) Kunt U morgen terug bellen? Zo niet, 2) Kunt U teruggebeld worden? Zo ook dat niet, 3) Kunt U over 10 minuten terug bellen? De bode zou dan intussen een lid van het piket bereikt moeten hebben en diens huistelefoonnummer aan de opbeller moeten doorgeven. Aangezien het bepaald geen storm is gelopen over deze lijn, zou het instituut van een Inspecteur van Dienst te zwaar zijn en kan met deze voorgestelde regeling volstaan worden. Mochten er bijzondere omstandigheden komen, dan wordt vanzelfsprekend een piket ingesteld.

Een tweede punt van de nota is het veranderen van het overlappingspiket, dat wordt vastgesteld op 17.30 tot 18.00 uur met ingang van 1 juli.

H.D heeft van NATO WEU-zaken Buitenlandse Zaken een Special Committee stuk C-M(57)8 ontvangen.

In de discussie blijkt, dat dit stuk inderdaad voor hem bedoeld is.

15 juni 1961.

OCHTENDBESPREEKING op vrijdag 16 juni 1961

Aanwezig: PH.BVD - H.KA - H.AZ - H.B - H.C - H.D - KB/G - KB/N - H.K/CH
Afwezig : H.BVD

KB/G brengt in het kort verslag uit van zijn onderhoud met de heer Jansen, Tweede Kamer-lid voor de K.V.P., die een door ons gearrangeerd gesprek met heeft gehad. streeft er nog steeds naar een Nederlandse parlementaire delegatie naar de Sowjet Unie te krijgen

. Cammelbeeck en Schermerhorn zouden zich reeds bereid hebben verklaard en wat betreft eerstgenoemde was dit voor de heer Jansen voldoende om dan niet te gaan. Van enige poging tot conspiratie zijdens is niets gebleken.

Afgesproken is, dat de heer Jansen nog eens zal opbellen om te vragen of het gesprek op 14 juli kan worden voortgezet.

had zijn teleurstelling uitgesproken over de Nederlandse aarzeling om tot een cultureel verdrag te komen. Hij had maar eens een nota geschreven aan Minister Cals.

KB/G verlaat de vergadering.

Ten aanzien van de uitslag van de verkiezingen van de ondernemingsraad bij de N.D.S.M. zegt H.B dit als een teken aan de wand te beschouwen. De metaalarbeiders hebben langzamerhand zo schoon genoeg van het huidige loonbeleid, dat er zich een zekere radicalisering voordoet en men zich minder dan vroeger tot de bonafide vakbeweging wendt.

PH.BVD gelooft, dat het goed is dat KB/N en H.B in gedachten houden of wij hier iets over kunnen mededelen.

H.C deelt mede, dat CS gisteren met de Pool heeft gesproken

PH.BVD vindt het feit, dat de politie Rotterdam bij CS heeft geprobeerd door te drijven dat zij eerst met zouden praten, vrij kras.
H.C zegt, dat wij reeds eerder zo iets hebben meegemaakt en dat wij dan gewoon onbeleefd zijn en voet bij stuk houden.

- KB/N -

KB/N heeft tegen KCP onlangs nog gezegd, dat het wat hem betreft met de politie Rotterdam formeel in orde is, maar bepaald ook niet meer. Men is het er over eens, dat gezien de stelling van Rotterdam, wij altijd wel dergelijke incidenten zullen houden.

H.B merkt op, dat hij blijkbaar voorbarig is geweest met zijn mededeling, dat Amerika de Atoomprouven zal hervatten. Er is alleen maar gesproken van een voorstel.

H.B meldt het overlijden van Ir. , een van de oudste dossierhouders en welbekend bij de Dienst.

H.D zag in de courant de veroordeling van een Duitser die, werkzaam op een Amerikaanse basis in Duitsland, grote hoeveelheden open stukken (Amerikaanse voorschriften) aan de tegenstander heeft geleverd. Hij moet dus zijn veroordeeld op paragraaf 100 E van de Duitse Strafrecht Aenderungsgesetz van 1951/1952 .

H.D legt er de nadruk op, dat het aantal privé telefoonnummers dat de bodes aan onbekende opbellers buiten de kantoortijd ingevolge de gisteren genoemde instructie zouden moeten doorgeven, tot een minimum beperkt dient te blijven, daar hier toch een mogelijkheid tot contact in zit. H.KA merkt op, dat dit ook zo is en dat slechts drie namen zijn genoemd aan de bodes.

16 juni 1961.

OCHTENDBESPREEKING op maandag 19 juni 1961

Aanwezig: ~~H.BVD~~ - ~~PH.BVD~~ - ~~H.AZ~~ - ~~H.B~~ - ~~H.C~~ - ~~H.D~~ - ~~KB/G~~ - ~~KB/N~~
Afwezig : ~~H.KA~~ - ~~H.K/CH~~

H.BVD brengt in het kort verslag uit van zijn reis naar de Verenigde Staten en Canada. H.BVD zal zelf een algemeen verslag maken en t.a.v. diverse onderwerpen afzonderlijke verslagen.

Naar aanleiding van de KB/N dagstaat vraagt PH.BVD of de genoemde conferentie van de 22 een voortzetting is van de Bandoeng-conferentie. H.B antwoordt hierop, dat dit ~~meer~~ een neutrale conferentie is, waar Tito zich 100% voor inzet.

PH.BVD komt terug op hetgeen hij op 14 juni j.l. mededeelde over de bedreiging van de zône-regeling in Nederland door het Weense verdrag betreffende de diplomatieke immuniteit en voorrechten. De heer had gevraagd zijn juridisch adviseur in te schakelen, hetgeen H.KA nu heeft gedaan. De heer achtte het zeer wel verdedigbaar, dat het Verdrag, dat overigens nog niet getekend is en waarvan ook niet bekend is wanneer het zal worden getekend, de mogelijkheid van retaliatie niet uitsluit.

Hij achtte geen enkel bezwaar aanwezig tegen overleg op NATO-niveau, omdat onze houding ten opzichte van het behoud van de zône-regeling en de kwestie van het Verdrag van Wenen toch afgestemd zal zijn op die van de NATO-partners.

Bovendien merkte hij op, dat het Verdrag eigenlijk niets nieuws brengt en meer als een codificering moet worden gezien.

Sprekende over verkeerd begrip dat Buitenlandse Zaken nu en dan nog steeds over de taak van de B.V.D. blijkt te hebben, vertelt H.D dat juffrouw hem verleden week opbelde en het verzoek van Buitenlandse Zaken doorgaf om de persoonlijke beveiliging van een Engelse VIP die in het land was, te verzorgen.

H.AZ heeft bericht van de heer gekregen over de begroting 1962. De heer van Financiën voelde weinig voor de door ons voorgestelde kleine uitbreiding materieel van f 4.000.--. De heer adviseerde dan ook dit verzoek maar te laten vallen.

Een verdere uitbreiding in de personeelssector en wel bij KRC met acht man, is in overweging genomen. De heer voelde er voor om het plafond van 600 aan te houden, waarbij wij hem er niet opmerkzaam op hebben gemaakt dat dit plafond 596 bedroeg. Vier man uitbreiding zijn dus al binnen. De heer heeft het "Heilige der Heiligen" bezocht, waarbij KRC hem een toelichting heeft gegeven. De heer was nadien van mening dat het wel nodig was dat KRC personeelsuitbreiding kreeg.

KB/G brengt de instructie ter sprake die hij heeft ontvangen van E, namelijk dat bij KB/G de mensen in het vervolg zoveel mogelijk hun eigen tikwerk moeten doen.

KB/G vraagt zich af of dit alleen voor KB/G en KB/N is, of dat ook andere afdelingen door deze maatregel zullen worden getroffen.

H.AZ zet de uiterst sombere situatie t.a.v. het aanwerven van nieuwe typistes uiteen en op een desbetreffende suggestie van PH.BVD zegt H.B te geloven dat men beter niet te veel moet hopen op een verbetering in 1962 als gevolg van de geboorte-top van 1946. H.B bepleit deze maatregel als hij algemeen zou moeten worden, op basis van vrijwilligheid toe te passen. Diegenen die geen bezwaar hebben tegen het machine-schrijven, komen dan in eerste instantie naar voren. Een goede opleiding voor deze personen is echter zeer wenselijk.

KB/N begrijpt, dat het voorstel nodig is, maar wil toch zeer de nadruk leggen op het feit dat voor de runners, die toch al zo veel overwerk verrichten, deze extra belasting wel zeer zwaar is.

19 juni 1961.

OCHTENDBESPREKING op dinsdag 20 juni 1961

Aanwezig: ~~H.BVD~~ - ~~PH.BVD~~ - ~~H.AZ~~ - ~~H.B~~ - ~~H.C~~ - ~~H/D~~ - ~~KE/G~~ - ~~KB/N~~ - ~~H.K/CH~~
Afwezig : ~~H.KA~~

H.C vermeldt een hoogst overtuigend verhaal in "Der Spiegel", waaruit moet blijken dat met name genoemde mensen van CIA wel degelijk in Algerije hebben geconfereerd.

PH.BVD deelt mede, dat E IX gisteren een bespreking heeft gehad met over de rechtszitting tegen Raptis en Santen. Nu wij per brief verantwoordelijk hebben gesteld, loopt hij wel hard en heeft een uitstekende regeling gemaakt voor de hele gang van zaken, zo goed als de omstandigheden het toelaten.

H.AZ noemt de namen van de zeven sollicitanten voor de vacature van sous-chef van het Security Bureau NATO en vraagt de betreffende afdelingshoofden hun gedachten te laten gaan over de misbaarheid van betrokkenen.

H.B vindt eigenlijk, dat niemand onmisbaar is en zou niemand onder dat motto willen afhouden van een verbetering in zijn positie.

PH.BVD wil eerder de nadruk leggen op de geschiktheid van betrokkenen, omdat de Dienst verantwoordelijk is voor wat wij aanbieden.

H.BVD wil een en ander even overdenken en zal er later bij H.AZ op terugkomen.

20 juni 1961.

OCHTENDBESPREKING op woensdag 21 juni 1961

Aanwezig: ~~H. BVD~~ - ~~PH. BVD~~ - ~~H. AZ~~ - ~~H. B~~ - ~~H. C~~ - ~~H. D~~ - ~~KB/G~~ - ~~KB/N~~ - ~~H. K/CH~~
Afwezig : ~~H. KA~~

H.C deelt mede, dat een visum is aangevraagd voor de opvolger van
(Intourist).

Daar het een vervanging betreft en de numerus clausus niet in gevaar is, dringt Buitenlandse Zaken aan op spoed. Blijkbaar hebben zij de afspraak, dat in normale gevallen verlening van een agrément niet langer dan twee dagen zal duren.

Na discussie wordt afgesproken, dat eerst aan de heer zal worden gevraagd wat de mogelijkheden zijn en welke kans er is dat een verzoek van ons om deze man - waar speciaal KB/G wegens zijn technische capaciteiten bezwaar tegen heeft - te weigeren, door Buitenlandse Zaken zou worden gehonoreerd.

H.B brengt onder de aandacht, dat verschillende couranten aan de vooravond van het Raptis/Santen proces hierover geschreven hebben. Het Parool schrijft over Hompe als provocateur, en De Volkskrant als agent van de B.V.D. H.B leest uit De Volkskrant de namen voor van de Nederlandse getuigen à décharge. Verder zullen Belgen, Fransen en Britten door de verdediging als getuigen worden opgeroepen.

PH.BVD brengt de culturele uitwisseling met Buitenlandse Zaken, waarover op 14 juni gesproken is, nogmaals ter sprake. PH.BVD heeft gisteren bij de heer geïnformeerd of inderdaad rechtstreeks een nota aan Minister Cals had gegeven. Na informatie bij de heer bleek, dat de Russen aan H.M. ambassadeur in Moskou een nota over de culturele samenwerking hebben aangeboden en dat een copie hiervan aan Reinink heeft gegeven.

O.K. u. W.

zal niets doen voordat officieel via onze ambassadeur in Moskou is gereageerd.

PH.BVD vond het merkwaardig dat noch noch zeer ontzet waren over deze hoogst ongewone gang van zaken.

H.BVD heeft intussen van juffrouw over deze zaak gehoord en waarna H.B onmiddellijk het stuk bij Binnenlandse Zaken heeft laten ophalen en heeft laten fotocopiëren.

H.BVD heeft gehoord, dat wij vóór de 27e juni ons antwoord klaar moeten hebben en dat het departement daarover eventueel van gedachten zou willen wisselen.

PH.BVD vindt dit een onbehoorlijke gang van zaken; verleden week vrijdag is de zaak aangehouden en nu, woensdag, moeten wij ons vóór dinsdag a.s. hierop beraden en een antwoord opstellen. PH.BVD zou dan ook het liefste zien dat de zaak nogmaals werd aangehouden in de Ministerraad.

H.B vindt het bijna niet grappig meer te moeten constateren, dat de B.V.D. is begonnen te vragen om de kwestie van de culturele samenwerking op een behoorlijke manier te regelen, zonder enig resultaat - en dat het de Russen moeten zijn die het voor elkaar krijgen.

KB/G brengt de interesse van KB/N en hemzelf naar voren om geraadpleegd te worden, nadat de gedachten van de Dienst over dit onderwerp een vaste vorm hebben aangenomen. Het is immers van belang te weten, indien al een accord tot stand zou komen, hoe de operationele afdelingen zich hierop moeten instellen. KB/G zal zich met H.B verstaan en 22 juni om 15.30 uur zal een bespreking over dit onderwerp plaatsvinden in de kamer van H.BVD.

H.BVD moet vanmiddag bij Minister Toxopeüs zijn om te spreken over het Chinese toelatings- en naturalisatieprobleem, om vervolgens gezamenlijk naar Minister Beerman te gaan . H.BVD vraagt H.K/CH of hij wil meegaan, waartoe tevoren een besprekinkje zal plaatsvinden.

Op vraag H.BVD of er nog punten zijn voor de Minister brengt H.D naar voren: het nieuwe beveiligingsvoorschrift, dat door moet naar de Ministerraad. Veertien dagen geleden is het stuk gezonden en H.KA heeft vorige week Dr. er aan herinnerd, dat het er is. Hier moet nu haast mee gemaakt worden en Minister Toxopeüs heeft van tijd tot tijd al gevraagd waar het bleef. Misschien kan H.BVD nog eens duidelijk zeggen dat het voorschrift er is en dat Nederland niet achter moet blijven bij de andere landen, die allemaal na de -zaak hun maatregelen aan het bijstellen zijn.

Juffrouw was het met bepaalde punten niet eens

H.BVD hoorde gisteren van de heer Burger dat op 29 juni om 10.30 uur vergadering van de Kamercommissie is, waarbij men zich voorstelt drie zaken te bespreken en wel 1) de klacht van , 2) Santen en Raptis en 3) . De laatste twee naar aanleiding van de artikelen in Vrij Nederland.

H.B licht toe, dat een artikelenreeks over Nieuw Guinea en de contacten van de Rijkensgroep heeft geschreven.

PH.BVD zou over punt 3) willen zeggen dat wij er niets mee te maken hebben. H.C herinnert aan de aide-memoire over de zaak , die hij t.b.v. de Kamercommissie heeft laten samenstellen .

H.BVD deelt mede ^{dat} vanmiddag de film van wordt gedraaid, waarbij H.KEB als gastheer zal optreden. Daarna zal om 18.30 uur een borrel bij H.BVD plaatsvinden, waarna met gegeten moet worden. Morgen om 10.30 uur zal de film worden gedraaid voor genodigden, waarbij H.BVD zelf als gastheer zal optreden.

Morgenavond zal H.BVD bij Mr. kennis maken met de arbituriënten van de Politieschool.

H.D vestigt er de aandacht op, dat H.KO op de Politieschool komt om les te geven en nogal aanmerkingen had op de manier waarop hij daar werd ontvangen. Ook de kwestie van recrutereren uit dit gezelschap is met H.KO al eens ter sprake gekomen.

29 juni 's middags is de tweede I.D.-vergadering die H.BVD zal bijwonen. PH.BVD zal dan naar het CVIN gaan, waarvoor de voorbespreking op woensdag 28 juni is gesteld.

De volgende P.G.-vergadering zal op 1 juli plaatsvinden.

H.BVD is uitgenodigd om begin volgende maand te komen bij Oud-Minister Drees in zijn functie van voorzitter van de Commissie Spreiding van de Rijksinstellingen.

H.B licht toe, dat deze commissie tot taak heeft uit te zoeken welke rijksinstellingen of onderdelen van departementen naar Apeldoorn kunnen worden overgebracht.

21 juni 1961.

OCHTENDBESPREKING op donderdag 22 juni 1961

Aanwezig: ~~H.BVD~~ - ~~PH.BVD~~ - ~~H.AZ~~ - ~~H.B~~ - ~~H.C~~ - ~~H.D~~ - ~~KB/G~~ - ~~KB/N~~ - ~~H.K/CH~~
Afwezig : ~~H.KA~~

Notulen gisteren:

PH.BVD merkt op dat
niet Buitenlandse Zaken, maar O.K. en W. zich van reactie zal onthouden
totdat via H.M. ambassadeur in Moskou is gereageerd.
H.B merkt op, dat de Russische nota niet bij de stukken is gevoegd.

H.BVD is gisteren opgebeld door de Amsterdamse Politie naar aanleiding
van de demonstraties voor het Paleis van Justitie met leuzen als "De Rode
Hand en de B.V.D. is één pot nat". De politie wil er een strafzaak van ma-
ken op grond van belediging van een openbare instantie.
Na overleg met PH.BVD heeft H.BVD geantwoord, dat de B.V.D. op vervolging
geen prijs stelt. Er schijnt wel een proces-verbaal te zijn opgemaakt.

De Poolse activiteiten in Nederland komen langzamerhand meer en meer uit de verf.

PH.BVD doet mededeling van verslag van de rechtszitting van gisteren. De President heeft gezegd, dat hij ervan uitgaat dat de verdachten uit ideologische overwegingen hebben gehandeld, maar verder het politieke gedeelte buiten beschouwing wil laten.

De getuige van de Fa. Enschedé werd nogal lastig gevallen door de raadslieden, maar zowel hijzelf alsook de Officier hadden vrij goed gepareerd.

H.B toont het hoofdartikel in De Volkskrant over Soekarno en de groep Rijkens, voor het geval niet geloofd wordt. Het ziet er uit, aldus H.B, alsof President De Quay wèl en Minister Luns nièt met de groep Rijkens wil praten.

H.B vermeldt een klein berichtje uit Het Vaderland van gisteren, volgens hetwelk een ambtenaar van de West-Duitse veiligheidsdienst naar het Oosten zou zijn uitgeweken.

H.D deelt mede, dat de gisteren als demonstrant gearresteerde student, is aangesteld als wetenschappelijk ambtenaar met toelage bij het F.O.M.

22 juni 1961.

K

OCHTENDBESPREKING op vrijdag 23 juni 1961

Aanwezig: H.~~BVD~~ - PH.~~BVD~~ - H.~~AZ~~ - H.~~B~~ - H.~~C~~ - H.~~D~~ - KB/~~G~~ - KB/~~N~~ - H.K/~~CH~~
Afwezig : H.~~KA~~

H.BVD deelt mede, dat gisterenmiddag het gesprek heeft plaats gehad over de culturele uitwisseling met Rusland. Er is een uitstekende nota binnengekomen van Justitie, bevattende een scherp verweer tegen de plannen van Buitenlandse Zaken en O.K. en W., omdat hierin wordt getracht Justitie opzij te schuiven, welk departement het toelatingsbeleid zou moeten aanpassen aan hetgeen de andere twee ministeries bekokstoven. Verder geeft de nota een aantal kritische aanmerkingen op de nota van O.K. en W. *zal echter heel een positief geluid doen horen.*

H.C is gisteren bij de heer geweest en heeft medegedeeld
dat de door de Russen voorgestelde nieuwe Intourist vertegenwoordiger,
, er slecht op staat. Dat hij echter niet over recente gegevens
beschikte en in afwachting hiervan graag de visumverlening even wilde aanhouden, hoewel het een geval is, waarbij een visum gewoonlijk snel wordt verleend
De heer . heeft zijn visumafdeling toen opdracht gegeven de zaak even aan te houden.
Vervolgens heeft H.C gevraagd wat voor Buitenlandse Zaken het criterium is om een agrément te weigeren. Dit is: openlijk waarneembare slechte daden, dus bijvoorbeeld als de man als persona non grata het land uitgezet is. Buitenlandse Zaken hoeft bij de weigering geen motivering op te geven, maar als deze berust op algemeen bekende feiten, doet zij dit wel. Mocht echter zoals in een geval als dit de weigering op geheime inlichtingen berusten, dan wordt geen motivering gegeven.
Afgesproken is, dat H.C weer naar de heer zal gaan als er
nieuwe feiten ten nadele van bekend worden. Zo niet, dan zal hij de heer opbellen.
Wij zullen een schriftelijk advies geven, waarin wij schrijven dat wij aan Buitenlandse Zaken overlaten of zij de motivering aan de Russen doorgeven of niet.

H.B merkt op, dat er door KVP en P.v.d.A. vragen zijn gesteld over de verhouding tussen de Regering en de groep .
zelf zal bij de Ministers De Quay en Luns protesteren tegen het
communiqué van Buitenlandse Zaken, waarin wordt gesteld dat deze ministers zich volledig hebben gedistancieerd van de -activiteiten.

H.C vernam van CRES dat in "La Libre Belgique" een zeer denigrerend artikel over de ministers De Quay en Luns is verschenen en dat de schrijver hiervan een vroeger agent van de Rote Kapelle is, die kennelijk over veel intelligence traces beschikt. Afgesproken wordt, dat H.C mondeling hiervan mededeling zal doen aan Mr. die vanochtend bij hem komt

PH.BVD deelt mede, dat er foto's zijn genomen in de rechtszaal. hierover door ons geïnterpelleerd, heeft gezegd dat de President een waarschuwing zal geven als verschijnt. Hij was niet bereid ook de journalisten aan een onderzoek te onderwerpen.

23 juni 1961.

A

OCHTENDBESPREKING op zaterdag 24 juni 1961

Aanwezig: H.BVD - PH.BVD - H.AL - H.B - H.C - H.D - KB/G - KB/N - H.K/CH
Afwezig : H.KA

H.C deelt mede, dat gisteren de heren _____ en _____ op bezoek zijn geweest.

- 1) Hij heeft op hun verzoek nader toegelicht wat hij bedoelde met zijn opmerking, dat de Egyptenaren voldoende contacten met de ambassade hebben.
- 2) de heer _____ wilde als systeem invoeren dat zaken het security-klimaat in een bepaald land betreffende, aan Buitenlandse Zaken worden verstrekt en dat individuele inlichtingen in bepaalde gevallen aan de ambassadeur worden doorgegeven. H.C heeft hierbij als probleem genoemd dat voordat dergelijke zaken over de security op een post aan de post worden doorgegeven, de security bij de post geregeld moet zijn. Over het algemeen was _____ coöperatief en maakt ook de indruk van meer een doordrukker te zijn dan _____.
- 3) H.C heeft verder gezegd dat hij het op prijs zal stellen incidenten in het vervolg uitsluitend dan door te krijgen, wanneer deze een duidelijke security context hebben.
- 4) Over het artikel in "La Libre Belgique" (notulen gisteren) vertelde De Graag dat hierover al overleg tussen De Quay en Buitenlandse Zaken heeft plaatsgehad. Het was _____ bekend, dat de schrijver een communistisch agent was. Naar aanleiding van het feit dat ook in de Kölnische Rundschau een dergelijk artikel was geschreven, meldt KB/G, dat hij opmerkzaam is gemaakt op de correspondent van het blad alhier, wiens inkomsten niet geheel duidelijk zijn.
- 5) H.C noemt verder voorbeelden van zaken die _____ aan het uitzoeken is en op vraag van H.BVD zegt H.D, dat _____ behalve tijd personeel moet hebben voordat hij de algemene instructie kan uitvoeren. Met zijn begroting voor het volgende jaar is het in orde. Als wij het nieuwe beveiligingsvoorschrift aanvaard krijgen, aldus H.D, hebben wij al zoveel dat ook voor de posten van nut is, dat het uitvoeren van de instructie langzaam aan kan gebeuren.
H.C vraagt zich af of zaken die het doorgeven van individuele gegevens betreffen, niet beter kunnen lopen via D.
H.BVD gelooft ook, dat in het vervolg DOB1 bij dergelijke besprekingen aanwezig moet zijn.

Gisteren heeft het gesprek plaatsgevonden met _____ en _____ van Justitie (de schrijver van de uitstekende nota) en H.C, H.B en BFR over de culturele uitwisseling met Moskou. _____ toonde zich uitermate reëel en vond de nota van O.K. en W. een hoogst oppervlakkig geschrijf. Tevens was

- hij -

hij boos dat Justitie er niet in gekend was. Hij belde van
O.K. en W. op en zei dat dit eerder had moeten gebeuren en hij zou zijn
minister adviseren de behandeling in de Ministerraad uit te stellen.
verweerde zich met te zeggen dat dat zijn bedoeling niet was ge-
weest en dat hij alleen de zaak principieel had willen stellen. Maandag
zal een uiteenzetting geven over zijn nota aan H.C, en
(H.B is verhinderd).
en bléven erbij, dat de ad hoc visumverlening zoals die
thans geschiedt, het beste is, hetgeen wij hebben bestreden.

24 juni 1961.

2

OCHTENDBESPREEKING op maandag 26 juni 1961.

Aanwezig: H.BVD - PH.BVD - H.AZ - H.B. - H.C. - H.D. - KB/G - KB/N - H.K./CH
Afwezig : H.KA

H.BVD deelt mede, dat de opvolger van Overste , Overste , G.S., voor het eerst van zijn leven met inlichtingenwerk te maken zal krijgen. Er is geen reden om te twijfelen aan het fatsoen van Lt.Kol. , zodat een eventueel wederoptreden in het inlichtingenwerk (waarop hij schijnt te hopen) voor ons geen nadeel behoeft te zijn.

In hoeverre wel dan niet oppositie gevoerd heeft tegen het statuut MID/BVD is voor ons niet vast te stellen.

KB/N deelt mede, dat zaterdagavond op het Leidse plein zich een sit-down staking van jongelui heeft voorgedaan, als protest tegen het proces Santen/Raptis.

PH.BVD heeft van gehoord, dat de leiding van President en Officier zeer goed was en dat nu en dan meer had gezegd dan nodig was door de president niet de gelegenheid te geven de vragen af te kappen.

PH.BVD heeft zaterdag Mr. gebeld, die commissaris zou laten komen als getuige. Intussen hoorde PH.BVD van CRD, dat ook Zwart als getuige zal oproepen en heeft zich daar maar niet verder mee bemoeid. De kans bestaat, dat Zwart bij het zichzelf schoonwassen onschone druppels zal spatten op de BVD.

De pers was zaterdag zeer neutraal. In de Telegraaf verscheen een goed gelijkende tekening van . De Waarheid doet zoveel moeite om Raptis en Santen in een slecht daglicht te plaatsen, dat er voor de BVD nauwelijks aandacht over is.

H.C zal het inmiddels klaargemaakte dossier aan H.BVD doen toekomen.

H.B vestigt er de aandacht op, dat niet vandaag, maar WOENSDAG de bespreking met van O.K. & W. zal plaatsvinden. Dit is van belang, omdat minister Toxopeus dinsdag het antwoord wilde hebben en wij dit dus niet zullen klaarspelen. Het beste zal zijn, dat wij één lijn trekken met Justitie en de minister niet voorlichten voordat wij door O.K. & W. over de nota zijn voorgelicht. Tenzij er dan tussen woensdag en vrijdag een kattedel voor de ministers van Binnenlandse Zaken en Justitie kan worden klaargemaakt, zal het het beste zijn de zaak op de agenda van de daarop volgende ministerraadsvergadering te plaatsen.

H.BVD zal Dr. opbellen over deze zaak.

H.B krijgt de Volkskrant nog steeds niet rechtstreeks hier in de bus, maar met de nodige hiaten via .

H.B merkt op, dat het van ACD-zijde blijkbaar wordt tegengewerkt, dat er een rechtstreekse bestelling komt.

H.B is door BCP opmerkzaam gemaakt op het feit, dat de communist Dr. Jules DE LEEUWE zaterdagavond voor de Vara-televisie is geïnterviewd door Arie

Kleywegt over het door hem voorgestane (communistische) school- en opleidingssysteem. Het was een niet geheel onschuldig praatje, aldus BCP. Kennelijk weet de VARA niet dat De Leeuwe communist is. Als wij dit te hunner kennis brengen, geven wij geen enkel geheim weg.

H.D komt terug op het ongeluk in Neurenberg van een Tsjechisch vliegtuig, waar hij op 5-4-'61 de aandacht op vestigde. H.D ziet dat H.M. Zaakgelastigde in Praag over hetzelfde onderwerp schrijft en vraagt zich weer af of wij hier niet iets moeten doen. Er was sprake van sabotage en bovendien zouden wij een interessante momentopname kunnen krijgen van een soort trafiek waar wij maar weinig van af weten.
H.D zal het rapport uit Praag aan H.C toesturen.

H.BVD merkt n.a.v. de in zijn afwezigheid besproken onderwerpen op,

1. dat hij zich geheel kan verenigen met het standpunt van PH.BVD, nl. dat het gehele vraagstuk van de persverbinding en de voorlichting nog eens in beschouwing moet worden genomen.
H.BVD heeft nooit een opdracht gegeven tot voorlichten van het Nederlandse publiek over de BVD. De voorlichting van KO betreft voorlichting over het communisme. Dit is het punt, dat H.B op 14 juni jl. principieel stelde.

26 juni 1961.

7

OGHTENDBESPREEKING op dinsdag 27 juni 1961.

Aanwezig: ~~H. BVD~~ - ~~PH. BVD~~ - ~~H. AZ~~ - ~~H. B~~ - ~~H. C~~ - ~~H. D~~ - ~~KB/G2~~ - ~~KB/N~~ - ~~H. K/CH~~
Afwezig : ~~H. KA~~

KB/N heeft gehoord, dat _____ niet over opvoedingssystemen, maar over pijnloze bevallingen heeft gesproken.

H.C heeft van juffrouw _____ de naam doorgekregen van student T.H., die naar Warschau vertrekt voor twee maanden.
H.C zal de zaak afvaardigen aan KB nadat CS heeft gekeken of hij de man al heeft.
KB/G2 zal juffrouw _____ dan opbellen.

Over de Raptis-Santen zaak zegt men, dat de getuige Joop Zwart kennelijk hemzelf en _____ heeft willen sauveren.

H.BVD deelt mede, dat hij Mr. niet te pakken kon krijgen, maar de
situatie ten aanzien van de culturele relaties met de Russen aan juffrouw
heeft uiteengezet. Mr. zou dus op zijn vroegst a.s. donderdag
iets van ons kunnen horen. Juffrouw toonde begrip.

H.B deelt mede, dat hij gisteren ACD vals heeft beschuldigd - de Volkskrant
komt hier in de bus en de vertraging is te schrijven op het debet van de
Volkskrant zelf.

27 juni 1961.

OCHTENDBESPREKING op woensdag 28 juni 1961

Aanwezig: PH.BVD - H.AZ - H.B - H.C - H.D - KB/G - KB/N

Afwezig : H.BVD - H.KA - H.K/CH.

PH.BVD vraagt n.a.v. de KB/N-dagstaat (extra editie "Sein") of de moeilijkheden waarmee de N.S. te kampen hebben, toegeschreven kunnen worden aan een langzaam-aan actie.

Het is meer een kwestie dat het personeel zich niet meer inspant, bv. om verloren tijd in te halen. H.B noemt het een intuïtieve uiting van groot ongenoegen onder het N.S. personeel. De partij en EVC krijgen evenwel geen voet aan de grond en worden sterk geweerd, zelfs door personeelsleden die lid van de EVC zijn, ~~ook~~ ^{ook} KB/N. PH.BVD vraagt in dit verband, of het B-rapport over de NDSM verkiezingen reeds in circulatie is, daar hij dit graag zou willen lezen met het oog op eventuele vragen van de Kamercommissie.

H.B heeft uit een oogpunt van tact enige wijzigingen in het betreffende rapport aangebracht, daar het beleid van de regering wat al te veel werd becritiseerd en zal zorgen dat PH.BVD het krijgt.

H.C las in de courant, dat aan PANDJAITAN, de Indonesische militair attaché in Bonn de onderhandelingen van Indonesië met de groep zijn gedelegeerd.

28 juni 1961.

OCHTENDBESPREKING op 29 juni 1961

Aanwezig: ~~H.BVD~~ - ~~PH.BVD~~ - ~~H.AZ~~ - ~~H.B~~ - ~~H.C~~ - ~~H.D~~ - ~~KB/G~~ - ~~KB/N2~~ - ~~H.K/CH~~
Afwezig: ~~H.KA~~

KB/N2 brengt verslag uit over de achtergrond van de havenstaking in Amsterdam. De ABT '58 heeft de kop genomen, nadat op een daarvoor plaatsgehad hebbende vergadering, OVB, EVC '58 en EVC broederlijk naast elkaar zaten. De eisen, (bruto loon f. 120.-, uitkering ineens f. 100.- en 8-urige werkdag) zijn veel hoger gesteld dan aanvankelijk de bedoeling was, vandaar dat een aantal vaste arbeiders, die de uitkering van f. 100.- al te pakken hadden, mee zijn gaan staken.

KB/G vraagt of ieder personeelslid van de dienst een P.D. bij ACD kan opvragen. Hem is gebleken dat dit mogelijk is en verder dat de betreffende persoon, naar P.A. verwezen, te horen kreeg dat KB/G verder uitsluitel zou kunnen geven. Dit staat volgens KB/G gelijk met te zeggen: betrokkene is een agent van KB/G.

Hier is het onderwerp weer, waar wij in de afgelopen 10 jaren periodiek over spreken, maar nooit een oplossing voor gevonden hebben: het beveiligen van de agenten, de integratie van agentenkartothek in de grote kartothek etc. KB/G en H.AZ zullen er over spreken met H.ACD.

H.C brengt verslag uit over de bespreking die gisteren heeft plaats gevonden over de culturele uitwisseling met Rusland, met Dr. van O.K. & W., Jhr. en Mr. van Buitenlandse Zaken, Mrs. en van Justitie en hemzelf. Dr. is begonnen met een uiteenzetting te geven en daarna voor te stellen de conclusies ter hand te nemen. Hierop haakte aan met te zeggen, dat hij niet was gekomen om competentie kwesties te stellen, maar er toch prijs op te stellen e.e.a. van tevoren te bespreken, omdat er een begin van effectuering in de nota van O.K. & W. is besloten. De minister van Justitie, verantwoordelijk zijnde voor het toelatingsbeleid, zou gaarne zijn eigen beleid willen blijven hanteren. De planningscommissie was wel aanvaardbaar, maar hij hield zich het recht voor om met Binnenlandse Zaken samen na deze planning het eigen beleid in de hand te houden.

Dr. antwoordde hierop, dat dit vanzelf sprak - dat als de regering de nota aanvaardt, verder over het beleid gesproken moet worden. Dat ieder departement zijn eigen beleid t.a.v. de besluiten van de commissie kan blijven voeren.

H.C heeft zich bij Mr. aangesloten en gezegd zich geheel met de positieve strekking van het betoog te kunnen verenigen, maar dat, mocht het beleid uitlopen op een uitgebreider uitwisseling dan nu het geval is, uiteraard de Sovjet-blok inlichtingendiensten ook grotere kansen hebben, a) via door hen uit te zenden personen en b) indien wetenschappelijke sferen waarin zich staatsgeheimen bevinden, onderwerp van uitwisseling zouden zijn.

Na de bespreking heeft H.C met en -- zich afgevraagd, of O.K. & W. het werkelijk zo bedoeld hebben, als nu stelde, nl. dat zij niet van plan waren er enig protocol aan te verbinden voordat de betrokken departementen erin waren gekend. In ieder geval zijn en van plan, de visumkraan te hanteren indien hiervoor aanleiding mocht gaan bestaan.

De heren van O.K. & W. verwachtten eerder een vermindering dan een uitbreiding van het culturele verkeer en en waren van plan de Russen aan te zeggen dat zij dan in het vervolg voor de culturele uitwisseling bij Buitenlandse Zaken en O.K. & W. en nergens anders moesten zijn.

bleek van ambassadeur te hebben gehoord, dat de Russen zelf niet uitgesproken keun waren op deze uitwisseling, hetgeen niet klopt met de onvermoeide pogingen van om tot een accoord te komen.

In een memorandum voor minister Toxopeus stelt H.C, dat indien bij de behandeling in de ministerraad inderdaad niet meer wordt geponeerd dan het beginsel ener gekanaliseerde uitwisseling, de minister er mee kan instemmen.

H.C deelt mede, dat de Tsjechische secretaris gestorven is.

KB/G heeft tegen CS gezegd dat hij de mogelijkheid van zelfmoord onder ogen moet nemen.

29 juni 1961.

OCHTENDBESPREKING op vrijdag 30 juni 1961

Aanwezig: H.BVD - PH.BVD - H.AZ - H/B - H/C - H.D - KB/G - KB/N - H.K/CH
Afwezig : H.KA

H.BVD gaat vanmiddag naar Maastricht voor een vergadering van P.G.'s en zal van de gelegenheid gebruik maken tevens een bezoek te brengen aan Commissaris en Kolonel , Kon. Marechaussee.
Volgende week heeft H.BVD een gesprek met Kolonel , in bijzijn van H.KCP.

KB/N heeft vanmorgen van de I.D. Rotterdam gehoord, dat de linker Maasoever in Rotterdam ook "plat" ligt. De EVC heeft daar weer manifesten verspreid. Het lukt de communisten goed de leiding te nemen, omdat de bona-fide vakbonden er niets mee te maken willen hebben. Deze voelen zich in hun hemd gezet door de werkgevers, die tegen de afspraak in, een bonus van f 100.- zijn gaan uitkeren aan een bepaalde groep, waardoor de anderen ontevreden zijn geworden.

Overigens is gebleken dat de EVC '58 volkomen verrast is door deze staking en achter de reële situatie aan liep.

Vanavond vindt een grote vergadering plaats in Felix Meritis van de haven-groep. en zijn naar Rotterdam vertrokken.

KB/N vestigt de aandacht op het feit, dat het proces in Engeland is gewonnen door de eisders. De rechter heeft vastgesteld, dat 1% communisten de zaak volkomen in handen had. Deze uitspraak zal wel bepaalde repercussies hebben in Engeland.

H.C. deelt mede, dat hem door de telefoon een brief heeft voorgelezen, die hij aan zou schrijven. Daarin wordt vastgelegd, dat de commissie nimmer zal overgaan tot enige uitvoering totdat Justitie er bij is gehaald. heeft de brief ook aan voorgelezen, die het er mee eens was.

heeft toegezegd dat hij de BVD onmiddellijk zal inlichten, steeds zodra hij iets hoort.

zal het nu in ieder geval wel nalaten . erbuiten te houden, aldus H.C.

H.C. vraagt zich af, of wij onszelf in deze als een verlengstuk van Justitie moeten beschouwen, of dat wij afzonderlijk ook moeten bedingen dat wij er in gekend moeten worden voordat tot uitvoering wordt overgegaan.

Verder deelde mede, dat er toch weer sprake is van mogelijke invoering van een Nederlands identiteitsbewijs, waartegen zich een aantal Nederlandse instanties heeft verzet . Hierover is weer een nota van Justitie uit, waarin een interdepartementale commissie wordt voorgesteld om zich over dit vraagstuk te beraden. Het blijkt dat de Belgen er nog al achterheen zitten - in België moet men zich kunnen identificeren. Er wordt gedacht aan een identiteitsbewijs met foto, geen vingerafdruk.

H.D. deelt mede, dat het nieuwe beveiligingsvoorschrift zaterdag jl. door Binnenlandse Zaken aan de ministeries is gedistribueerd. Het is niet bekend wanneer het in de Ministerraad zal worden besproken.

H.D. heeft juffrouw gevraagd om copie van de aanbiedingsbrief.

H.AZ deelt mede, dat de dienstleiding de heer heeft aanbevolen voor de functie van sous-chef Security Bureau NATO. Aan de twee ambtenaren die officieel hebben gesolliciteerd, zal H.AZ hiervan mededeling doen. De 4 on-officiële sollicitanten kunnen het beste door hun afdelingshoofd in kennis worden gesteld.

H.BVD voegt hieraan toe, dat wij ons met deze aanbeveling in ons eigen vlees snijden - dit in antwoord op de vraag van H.D wat er dan met de taak K/OV moet ? - maar wij waren overeengekomen, dat de misbaarheid van de sollicitant geen rol mocht spelen.

H.BVD doet mededeling van de vergadering van de Kamercommissie (zonder KVP) in bijzijn van minister Toxopeus, waarbij PH.BVD en hijzelf toelichting hebben gegeven op de volgende punten

1. - de Kamercommissie zal : mededelen, dat er geen aanleiding is nader op zijn klacht in te gaan. De Kamercommissie toonde wel begrip voor de merkwaardige moeilijkheden, waarvoor een dienst als de onze zich steeds weer geplaatst ziet.
2. PH.BVD heeft een uiteenzetting gegeven van de Raptis/Santen zaak, en verteld dat Joop Zwart in deze geen contact met ons had gehad. E.e.a. leverde geen verdere vragen op.
- 3.
4. Op een vraag van de heer Bruins Slot of zij iets konden vertellen over de achtergrond van de moeilijkheden van de N.S., hadden H.BVD en PH.BVD ontkenkend geantwoord.

PH.BVD vertelt, dat majoor zich gisteren op het CVIN enigszins zuur uitliet over het feit, dat het jaarverslag van de LUID (gisteren door H.B genoemd) tot een halve pagina gereduceerd, dezelfde plaatsruimte in het ISAM kreeg als een bericht van de BID over de lopende processen in Albanië. De heer zag hierin een discriminatie ten aanzien van zijn dienst. Zijn bezorgdheid werd nog gescherpt door de door hem verkondigde mening, dat zo niet via het ISAM, de Verenigde Chefs van Staven geen kennis van het jaarverslag zouden kunnen nemen. Het ISAM heeft niets te maken met de rapportage langs eigen kanalen en men begrijpt niet, dat er niet een aparte rapportagelijijn is van Luid, Chef Luchtmachtstaf - Verenigde Chefs van Staven, zoals wij onze eigen rapportagelijijn naar Binnenlandse Zaken hebben.

PH.BVD deelt H.C mede, dat zijn memorandum over de culturele uitwisseling met Rusland gisteren met een aanbiedingsbriefje naar minister Toxopeüs is gegaan.

H.BVD vertelt dat in twee I.D.-vergaderingen de uitslag van een enquête is behandeld over de exploitatie door de politie van gegevens, bestuurlijk en naar bedrijven

De bedoeling van de gesprekken was om tot een norm te komen, waarvan de politie dan wel kan afwijken, maar dan tenminste bewust. Besloten is een werkgroep te benoemen van 3 BVD-ers en 4 mensen van de politie, t.w.

, van Haarlem en Rotterdam (of).
Waarschijnlijk zal ook iemand van de Rijkspolitie worden gevraagd om zitting te nemen. : schittert veelal door afwezigheid, zodat wij misschien

zouden moeten vragen.

Dat er nodig tot beperking in de naslagarheid moet worden overgegaan, is nu wel gebleken. De grote I.D.'s melden ca..100.000 naslagen per jaar, dat is de helft van wat de hele BVD doet. Er moet voor gewaakt worden, dat niet door deze naslaanderij de politie niet meer tot andere noodzakelijke werkzaamheden komt. In Nederland worden per jaar dus ca. 1 miljoen naslagen verricht, hetgeen volgens H.B een gevolg is van de talloze beveiligingsdiensten die niets te doen hebben en dus maar laten naslaan. Het enige dat de BVD er tegen kan doen is het uitstippelen van een beleidslijn voor de politie, tot uniformering van verstrekken van inlichtingen. Dit zal al zwaar genoeg zijn om te trekken en H.B verzekert H.C dat dan ook in een heel ver verschiet ligt, wat eventueel gedaan zou moeten worden tegen de activiteiten van de C.I.-detachementen met I.D.'s en Marechaussee.

KB/G doet nog mededeling van een KB/N bericht, waaruit blijkt dat ; Districtscommandant Amsterdam, weigert een melding met een duidelijk contra-spionage aspect, aan de BVD door te geven, maar direct doorspeelt aan de Districtscommandant Roermond. Wij zullen nu afwachten, totdat wij het uit Roermond horen en dan terug gaan vragen.

30 juni 1961.